

Hoe werkt het pensioenstelsel in Duitsland?

Het Duitse pensioenstelsel

Achtergrond - 1 februari 2004

Dit is een tekst uit een dossier over vergrijzing in Duitsland uit 2003. Een actueel overzicht van het Duitse pensioenstelsel vindt u in het [Naslagwerk Economie >>](#)

Het Duitse systeem van het ouderdomspensioen berust - net als het Nederlandse systeem - op drie pijlers. De totale som van het ouderdomspensioen bestaat uit:

- het staatspensioen (door de staat gefinancierd, 78 procent van de totale pensioensom)
- aanvullende, collectieve verzekeringen (vooral bedrijfspensioenen, 7 procent van de totale pensioensom)
- aanvullende, particuliere verzekeringen en fiscale voorzieningen (bijvoorbeeld lijfrente, 15 procent van de totale pensioensom)

De eerste pijler, het staatspensioen, vormt verreweg het grootste gedeelte van de totale pensioensom in Duitsland. 78 procent van de totale pensioensom, meer dan driekwart, wordt door het staatspensioen gevormd. Ter vergelijking: in Nederland vormt het staatspensioen (de Algemene Ouderdomswet, AOW) 48 procent van de totale pensioensom. Kortom, in vergelijking met Nederland is het systeem van het ouderdomspensioen in Duitsland sterk afhankelijk van het staatspensioen.

Het systeem van het staatspensioen functioneert sinds 1957 volgens het principe van het omslagstelsel. Dat betekent dat het werkzame deel van de bevolking de huidige generatie gepensioneerden direct financiert. Dat geschiedt door middel van het betalen van een maandelijkse pensioenpremie. De premie bedraagt op dit moment 19,5 procent van het bruto maandloon. De afgedragen premies worden door de staat direct aangewend ter financiering van de gepensioneerden; het geld wordt 'omgeslagen'. Dit stelsel is gebaseerd op het idee van de 'solidariteit tussen de generaties', dat uitgaat van een gelijke lastenverdeling over de verschillende generaties: de werkende generatie bekostigt het pensioen van de huidige generatie gepensioneerden, die destijds hetzelfde heeft gedaan voor de toenmalige gepensioneerden. Wanneer de huidige, werkzame generatie met pensioen gaat, dan bekostigt de volgende generatie haar pensioen, enzovoorts. Dit principe staat in Duitsland bekend onder de naam 'Vertrag der Generationen'.

Het Nederlandse staatspensioen, de AOW, wordt eveneens volgens het omslagstelsel gefinancierd. Aangezien het totale ouderdompensioen in Duitsland echter in veel sterkere mate afhankelijk is van het staatspensioen, is zij relatief ook sterker afhankelijk van het omslagstelsel. Het Duitse systeem van het ouderdompensioen leeft 'van de hand in de mond'.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/4002/hoe-werkt-het-pensioenstelsel-in-duitsland>